

Ekologiforskare om finanskrisen:

Finansmarknaden har mycket att lära av forskning om ekosystem och kriser

Politiker och beslutsfattare över hela världen funderar över hur det globala finansiella systemet ska kunna stabiliseras. Men det är inte säkert att regleringar och överenskommelser hjälper särskilt mycket. Istället bör man kika på ekologernas forskning om *resilience* –återhämtningsförmåga - ett begrepp som beskriver hur ekosystem klarar chocker och sedan bygger upp sig själva igen.

Det här hävdar två ledande forskare om ekosystem och återhämtningsförmåga, professor **Buzz Holling**, som den 6 november, tar emot Volvos miljöpris, och **Johan Rockström**, professor och chef för Stockholm Resilience Centre vid Stockholms Universitet.

- I det finansiella systemet har små förändringar pågått i årtal, som ökning av skuldsättning, säger Johan Rockström, chef för Stockholm Resilience Centre.
- Ingen av dessa förändringar har varit stor nog att utlösa en reaktion. Men när en investeringsbank går omkull så utlöser det en reaktion som flippar hela systemet till ett annat stadium, med nya spelregler, som i det här fallet misstro.

Liknelsen kan tyckas vara hisnande, men det liknar precis det som ekologiforskare under årtal sett hända i ekosystem som ”flippat” och gått över till nya stadier. Livet i en vattendamm kan pågå till synes ostört i årtal, men en minimal kemisk förändring kan plötsligt förvandla dammen till soppa av alger, som slår ut allt annat liv. Trots att människor försöker styra, så kan insekter plötsligt angripa odlingar eller en fiskepopulation nästan helt försvinna, oavsett fiskekvoter eller övervakning.

Detta beror på att de flesta system – i naturen men också mänskliga och sociala system - är komplexa och samverkande. En liten störning kan leda till snabba förändringar, säger Buzz Holling, kanadensisk professor och den första i världen som utvecklade teorin om resilience. Kriserna är oundvikliga, säger han. Det är helt enkelt så ekosystemen fungerar.

Buzz Hollings forskning har under senare år fått allt mer uppmärksamhet och börjat påverka förvaltning av naturresurser. Att skapa återhämtningsförmåga handlar inte om att undvika kriser och de snabba förändringarna – det är omöjligt - utan om att systemen måste innehålla så mycket mångfald att de kan hämta sig snabbt efter chocker.

- Det här bör de som ska styra finansmarknaderna tänka på, säger Johan Rockström. Annars kan instabilitet snabbt sprida sig och leda till kollapser av hela det finansiella systemet.

Professor Buzz Holling, allmänt ansedd som världens ledande forskare inom resilience kommer nu till Sverige, för att vid en ceremoni i Stockholm den 6 november ta emot Volvos Miljöpris på 1,5 mkr.

Pressmeddelande från Volvos miljöpris

Både Buzz Holling och Johan Rockström deltar i ett seminarium som anordnas i samband med prisutdelningen den 6 november i Stockholm och vid ett seminarium om resilience och kriser på Kungliga Vetenskapsakademien, dagen innan, den 5 november.

För möjlighet att göra intervjuer med Buzz Holling och Johan Rockström, kontakta Claes Sjöberg, Tomorrow Media, tel 070-662 64 71, e-post: claes@tomorrow.se eller Ellika Hermansson Török, kommunikationschef Stockholm Resilience Centre, tel 073-707 85 47 e-post: ellika.hermansson.torok@stockholmresilience.su.se

*Volvos miljöpris – **The Volvo Environment Prize** - delas i år ut för 19: e gången och har under åren fått status som ett av världens mest prestigefyllda miljöpris. Det är ett årligt pris som går till personer som gjort framstående vetenskapliga upptäckter eller uppfinningar av betydelse inom miljöområdet. Priset delas ut av en oberoende stiftelse med en jury som består av internationellt erkända personer inom miljöområdet. Sedan priset delades ut första gången 1990 har det tilldelats 35 personer. Bland pristagarna ingår många kända namn, däribland tre Nobelpristagare.*

www.environment-prize.com

***Stockholm Resilience Centre** forskar kring resiliens och hållbar utveckling och grundades 2007 med ett anslag på över 100 miljoner kronor från MISTRA, Stiftelsen för Miljöstrategisk forskning, som planerar att investera lika mycket till, efter en utvärdering år 2013.*

www.stockholmresilience.org

I ett av de senaste numren av New Scientist (25 oktober 2008) finns en nyhetsartikel om forskning om komplexa system, och att man nu uppmärksammar globala finanssystemets sårbarhet och möjlighet att lära av ekologisk forskning.